

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. augusztus 31. vasárnap

59. szám.

A személyeskedők.

IRTA: LENGYEL ZOLTÁN.

Az ország tizenöt vármegyéjét nyomorba döntötte az árvíz és felhőszakadás. A lakosok, mint a kiöntött úrgék, tömegesen készülnek elmenekülni az éhínség elől. A gazdasági válság nem akar és nem is fog sokáig elmúlni! Legjobbaink minden igyekezete dacára sem küll, sem belpolitikailag érvényesülni nem tudunk.

Nincs tehát semmi bajunk. A sajtó egy részét és a hátuk mögött ólálkodó „nemzetvezéreket” mindez nem érdekli! Összes gondjuk abban merül ki, hogy tudnának napról napra új érdekességről gondoskodni. Ők afféretet gyártanak körömszakadtáig. Nyilatkoznak, mint a delfi jósnő. Keverik a kártyát. Rikkancs munkát végeznek. Hogy hát minél kelendőbbek legyenek a krajeáros lapok.

Megdöbbenve figyeli ezt a józan, gondokkal teli közönség. Elfásultan olvassa a többi. Ők azonban tovább szerepelnek. Mert hiszen új pártalakítás készül és e célból a közvéleményt kell megdolgozni.

Két év óta tart ez a kinlódás. Minden mesterséges élesztés dacára halódik egy politikai iskola, melynek pusztulását tíz évvel ezelőtt már megjósoltam, melynek alkalmá volt élni, alkotni, hazafiasságát, rátermettségét igazolni. Hatalomra hoztuk nem a legválogatottabb eszközökkel. Hatalmon

volt ellenzék nélkül. És mégis kimúlt. Önerejéből saját lábán megállani nem tudott.

És azóta, mint az őseemberek, mikor önvétkeik folytán onnan elűzettek, folyton visszakiváncognak a hatalom paradicsomába. Ha megy: szép szóval. Ha nem megy: erőszakkal. De mindenáron.

Kigyilkolták Héderváryt, aki mindenkinél kedves volt. Ők akartak a helyébe ülni. Nekiestek Lukácsnak, aki csodákat művelt. A választói törvényt, a véderőreformot és az új házszabályt keresztülvitte. Nem volt jó ő se. Most már Tiszán a sor. Erővel nem bírják, ésszel nem próbálják, hát személyeskedéssel indulnak újabb guerilla-harcba. Hátha kifárad! Hátha elesik! Hátha megszökik!

Az ország!? az mellékes. A gazdasági válság: figyelemreméltó. Az elemi csapások: nem az ő gondjuk. A külügyi események: a jó Isten kezébe vannak. Ellenben a személyeskedés, ez nem maradhat el soha. Olyan, mint a só az ételhez. Az étel lehet rossz: a sónak meg kell lennie.

Azt hiszi Andrássy, hogy ezzel mellé áll az ország? Így akar alkotmányosságot teremteni? Ez uton fogják az országot a sárból kivezetni. Jól virágoztatni, s Apponyiként felszabadítani?

Nem Uraim, ezen az uton csak egy bizonyos eredmény következik el, az ország ki fogja sóprűzni azokat, akik ilyen időben egyebet sem tudnak csinálni.

Irtózatossággal támad fel a józan-ság, az életösztön a művelt elemekben és ragad rá a többi osztályokra, hogy visszaverje az ilyen céltalan, erőszakolt, gyűlöletből fakadó, semmi jóra nem vezető okvetetlenkedést. Ha némely kaszinói elemeknek semmi más bajuk nincs, ám csinálják, míg szusszal bírják, de az országnak hagyjanak békét.

A pálmát nem az viszi el, aki men-nél gorombább, hanem az, aki jobban dolgozik. Munka, alkotás, szervezés, erőgyűjtés területén tessék versenyezni, ez a nemzeti feladat, ez a függetlenségi politika. Itt szeretnék látni a grófokat. Itt meg is becsüljük őket.

Hazajöttek a tartalékosok.

Kedden augusztus hó 26-án délelőtt 11 órakor Linzbauer 6. cs. és kir. gyezedbeli százados vezetése alatt különvonaton érkeztek meg háziereidünk, a cs. és kir. 6. gy-ezred tartalékosai Bilekből, ahol körülbelül egy évig teljesítették készütségi állapotban határszolgálatot. Négy száz kilenc ember és hat tiszt érkezett meg Boszniából, hogy a hadkiegészítő parancsnokságnál leszereljenek és visszatérhessenek családjaik körébe, melyektől sokan, akik négy évig is fegyver alatt voltak, négy évre voltak elszakadva.

A tartalékosok érkezésének hírére a pályaudvar és környéke, valamint a Petőfi-utca, Kossuth Lajos-utca és Kenyér-utca el volt lepve érdeklődő közönséggel, mert nemcsak a katonák hozzátartozói, hanem az egész város közönsége örült a tartalékosok megjövetelének, melyből joggal következtethetett a balkáni veszedelem végleges megszűntére.

A GYÓGYITHATATLAN

IRTA: GIJEB USPENSKIJ.

Közép-Oroszország egy kis városában töltöttem a nyári hónapokat. Egy régi ismerősömnél laktam, aki kerületi orvos minőségében működött ott.

Néhány nappal érkezésem után, hogy ebéd után kedélyesen elbeszélgettünk Iwan barátommal, — mialatt mély csönd uralkodott a házban, az udvarban és az utcán: hirtelen idegen hang szólalt odakünn az udvaron.

— Iwan Iwantsch, Iwan Iwantsch!

— Mi az ejh? kérdezte barátom és pucsaiban, csoszogva lépett a nyitott ablak elé:

— Csak egy pár szóra, Iwan Iwantsch.

— Isten hozta, páter diaconus; nos, mi a baj, micsoda pár szó . . . És leült az ablak előtt.

— Jó napot! . . . Hát csak azért jöttem . . .

— Mondja meg mindenelelőtt, szakította félbe az orvos — fülhagyott-e az ivással és szedi-e a vasat?

— Fülhagytam az ivással.

— Jól van. És a vas?

— Igen, hisz épp erről akartam önnek szólni.

— Nos?

— Hogy oda bejut-e.

— Mi az — hogy „bejut-e”? Mit beszél? Hová „jusson be”? És micsoda!

— A vas. Hogy valóban bejut-e abba. Hogy mondjam . . .

— A vérbe, akarja mondani? A szervezetbe?

— Igen, igen — hogy valóban — ugyanis . . .

— Ah, Arkadij atya, vagy hogyan is hívják, hányszor nem mondtam meg magának: igenis elvegyül a vérrrel. Minek, az ördögbe is, minek rendeltem volna különben? A pap köhécselt.

— Arkadij — folytatta az orvos — nyomatékkaal ejtve minden egyes szót — maga ivott, sokat ivott. A vére most már nem vér hanem víz, érti? Víz és nem vér!

— Bocsánatot kérek, vágott szavába Arkadij — édes Istenem, hiszen nem erről beszélék én . . . Víz az, hisz magam is tudom, hogy víz.

— Nos hát akkor minek szaporítsuk a szót, csak szedje a vasat?

— És akkor majd bejut valóban a gyökérbe?

— Nem tudom, micsoda gyökérről beszél itt. Hová akar ez kilyukadni?

— Tudni akarnám; hogy bejut-e abba a pontba.

— Hová? A gyökérbe? A pontba? Hová még?

— Azaz, például, épen magában az érbe.

— Tudja mit, Arkadij atya, — kezdte szigorúan az orvos — azt akarom mondani magának: így nem beszélhetünk egymással. Ezt a csacsogást nem érti meg, az ördög sem. Mit jelentsen ez: A pontba? És azután: hol van az ér és hol nincs? Hallgasson ide: a vas a vérbe jut. Érti?

— Igen.

— Gyógyítja és erősíti az idegeket.

— Igen. És aztán?

— Mit akar még?

— És a lélekbe?

— Mi — a lélekbe?

— Nos, hogy bejut-e a lélekbe is? Hogy azt is helyreállítja-e?

Az orvos türelme fogytán volt. Fölkelt.

— Nem, Arkadij — szolt indulatosan — nem tartom ki tovább . . . Ne csacsogjon annyit, hagyjon föl az ivással s ne zaklasson engem. Azt akarja, hogy új lelket adjak magának he?

Az orvos haragos szavaira a pap is keményen, durván szolt vissza:

— És mi hasznom van ezekből — ezekből az idegekből, mi? Ha nem jut be a pontba az a vas? Ha csak megkerüli a betegséget

A hivatalos fogadtatásról a következőket jelenthetjük:

A cs. és kir. 6. gyalogezred leszerelő tartalékosainak hivatalos fogadtatására az ujvidéki vasuti állomáson megjelentek a katonai hatóság részéről Wolf alezredes, *Hahné és Deutsch* őrnagyok a 6. gy.ezred, *Danczinger* őrnagy a honvédség részéről, valamint a közös 6. gy.ezred, honvédség, csendőrség és légihajós osztály egész tisztikara, a közös és honvédszázaljak egy-egy diszszázada és a 96. gy.ezred zenekara. A polgári hatóság részéről *dr. Demetrovits Vladimir* kir. tan., polgármester, *Profuma Béla* alpolgárm., *Fayerle Nándor* főkapitány, *dr. Marczekovich Imre* főjegyző, *dr. Mayer Oszkár* s *dr. Königsädhtler Ottó* tvh. biz. tagok.

A küllönvonat némi késéssel körülbelül 11 órakor robogott be a pályaudvarra; a vonat érkezésének pillanatában a katonai zenekar a Radetzky-indulóra kezdett, melynek hangja mellett a küllönvonat a pályaudvar előtt megállt. Elsőnek *Linzbauer* százados lépett le a vonatról, jelentést tett Wolf alezredesnek, aki azt tudomásul véve utasítást adott a kiszállásra és bevonulásra; majd *dr. Demetrovits* polgármester üdvözölte néhány szóval a századost, mint a hazaérkezett tartalékosok vezetőjét. Ezután kiszállottak a katonák a vonatról és a kiáltós jelére a pályaudvar előtt sorakoztak.

Az állomás előtt sorakozott katonaságot imára vezényelték, majd Wolf alezredes lóhátáról a következő napiparancsként hangzó, éljenzéstől kísért szavakban fejezte ki elismerését:

„Katonák! Mindenekelőtt Isten hozott benneteket hazátokban, szülőföldetekben. Kilenc hónap előtt első felhívásra köteleltségszerűen a zászló alá sorakoztatok s azóta várakozó álláspontban szeretett nagy államunk délkeleti határán hűségesen őrt állottatok. Magatartástok, ahogy derék katonákhoz illik, minden tekintetben esodálatra és utánzásra méltó volt. Magatartástokat elismerő dicséretét hadtestparancsnoktok, Schemua altábornagy ur ő excellenciájának kiadott napiparancsa tolmácsolta is, amely a délkeleti határon állott tartalékos katonáinak kitartásának erényeit, köteleltségűségét, kitartását és testvéri érzületét egyszerű katonás szavakban, de fenséges gondolkodásmódon különösen kiemeli és magasztalja. Legyen ez a bucsuparancs emléklap, ne csak számotokra, hanem nagy hadseregünk minden tagjaira is, akiknek az a dicső hivatás jutott osztályrészül, hogy e válságos időkben tette mindenkor készen álljanak. Most ime hazatértek házi tűzhelyeitekhez, mindahhoz, ami kedves és drága előtettek és megkezdődik polgári munkásságtok. Hogyha ekkor szabad és ünnepi órákban

körétek csoportosul őrege-apraja, beszéljék nekik a határőrzésről, a vadregényes Hercegovináról, ébresszék fel érdeklődésüket s buzdítsátok örömetlen, hogy ha trón és haza újból hívni találná, ismét kedvvel sorakozzanak a zászló alá. Isten hozott! Szerencse fel!

Ezután *Popovits* százados magyar és *Bosznits* százados szerb nyelven tolmácsolta az alezredes beszédét.

Ezután megindult a csapat, elől a tisztiek lóhátán, azután a 6. gy.ezred, ezt követőleg a honvédség.ezred egy-egy diszszázada, ezután a 96. gy.ezred zenekara, majd a tartalékosok. A bevonulás dobszó és a zenekar indulóinak hangja mellett történt. A bevonulás utvonalaít nagy közönség lepte el, mely éljenzésekkel, kalap és kendőlengetéssel viharosan üdvözölte a derék tartalékosokat, kiknek napbarnított arca, bozontos bajusza és szakála, nehézkés, fáradt járása és feltűnő soványsága szemmel láthatólag elárulta a kiállott szenvedések nyomát, melyekből ép a mi tartalékosaink, akik a hegységben, tél idején, s mindennap ütközetrekészen, szakadatlanul hareszerű gyakorlatot folytattak, bőven kijutott. A kiállott megpróbáltatások után kívánunk nekik nyugodalmas, békés polgári életet.

A nagy fuzió fiaskója.

A politika nyári szünidejébe semmi változatosságot nem hozott az ellenzéki szervezkedés. A régi trükk ezuttal nem sikerült, a személyi hajszára már ráunt a közvélemény, s ma már mindenki tisztában van, hogy a hatalom elnyerése felé való tülekedés közben az ellenzék elvesztette lába alól a talajt, mert az országos közhangulat fásult egyhangúsággal nézi mind a ujjab és ujjab kísérleteket, melyeknek csak egy közös céljuk van, a kormány hatalom minél gyorsabb megkaparítása.

Az ellenzéki pártok állítólag szervezkedni készülnek a vidéken, az igaz, hogy általános részvétlenség közepette. Mult nyáron a négyülések korszaka volt divatban, de bizony ugyancsak nagyon mérsékelt sikerrel, megpróbálkozott mindegyik ellenzéki párt külön-külön, majd vállvetve a négyülésekkel — az eredmény teljes balsiker volt. Tanakodni kezdtek a vezérek, hogy mi ennek az oka. Hosszas huza-vona, de annál nagyobb hirlapi láрма között

megszületett végre a függetlenségi pártok fuziója, amely még az első tűzpróbát sem állta ki, de amelynek balsikere nyomban jelentkezett abban, hogy ahelyett, hogy gyarapította volna, jelentékenyen apasztotta a hívek amugy is megfoghatkozott táborát, egyik rész úgy okoskodott, hogy 67-es alapra kell helyezkedni, mert csak ez biztosíthatja a kormányképességet, a másik rész úgy spekulált, hogy még 67-es alappal sem olyan bizonyos a kormányrajutás, ha a kormányképesség meg is volna, de a 48-as alap elhagyása egész bizonyosan oda vezet, hogy teljesen elvesztik a választók bizalmát, mert a 48 jelszónak még mindig elég jó, mivel még igen sokan vannak, akik a hangzatos hazafias frázisoknak felülnek, s ezek, ha kormányhatalmat nem is adhatnak, de legalább mandátumot adnak, ami elvégre szintén valami.

Tehát egy pozitív eredményre már rá lehet mutatni és ez az, hogy az összes ellenzéki pártok fuziója nem sikerült, a két függetlenségi párt ugyanis egy párt volt eredetileg, e részben tehát a fuzió semmi újat nem jelent, de alig indult meg a munka e részben, már is felébredt a többi ellenzéki pártok féltékenységé.

Most az Andrássy párt szervezése van soron, mely a régi alkotmánypárt romjain akar feltámadni. Ez a párt is a vidékre pályázik, ez a párt is a vidéket akarja megszervezni, de eddig még odáig sem jutott el, mint a függetlenségi párt, mely, habár némi veszteség árán is, de mégis legalább egy párttá szervezkedett.

De ha sikerül is ez a pártalakítás, melyre nézve a kilátások nem a legkedvezőbbek, vajjon el van-e érve a cél, az ellenzéki 67-es elemek egyesítése? Távolról sem, még mindig külön pártként marad a néppárt, mely külön akar szervezkedni és külön akar országos agitációt indítani.

Bizonyára a szociálisták sem fogják ölbe tett kezekkel nézni azt a nagy szervezkedési buzgalmat, s minthogy kétségtelen, hogy egyik ellenzéki párttal sem egyesülnek, szintén külön

— ezeket az idegeket érti — és nem magát a főpontot?

— Az orvos nem válaszolt és dühösen föl és alá szaladt a szobában. Hirtelen felém fordult:

— Nos mit szólna egy ilyen beszélgetéshez? Hallottad?

— Igen, válaszoltam, de hát mit akar tulajdonképpen?

— Ah bánom is én! De gondold csak meg: minő győtrelem ez: naponta végighallgatni ezt az örületes buta csacsogást! És ezeket a hülyéket gyógyítsa az ember!

Nos, annyit mondhatok: az én vidéki barátaim mind roppantul boldogok, ha türelmes hallgatóra akadnak, kinek kedvük szerint beszélhetnek önfeláldozásukról, türelmükről és sok egyéb tulajdonságaikról, melyeket nem lát és nem becsül meg senki. Egy jó negyedóráig írta le nekem, mi mindent kell eltűrnie az öt környező tudatlanság által — nevétségesen csekély fizetésért.

— Iwan Iwanytsch! Iwan Iwanytsch! most bátorlalanul, szinte siránkozva hangzott föl újra Arkadij szava.

Az orvos meglepődve lépett az ablak elé.

— Mi! Maga még itt van? De hát mit akar még?

— Bocssáson meg, az Istenért, Iwanytsch! De hát mit tegyek? Hiszen meg kell tudnom,

hogyan áll a dolog! Kítől kérjek tanácsot... Itt a városban nincs senki. Mindannyian csak a fizetésükre gondolnak, azoktól nem kérdezhetek semmit.

— Nos, én nem segíthetek magán.

— Az olvasás például — használ? Mit gondolt?

Az orvos ujjával dobolt az ablakdeszkán és hallgatott.

— Ha például olyan alapvető olvasmány, az csak helyreállítana? Mit gondolt?

— Persze, — válaszolta az orvos szórakozottan.

— Istenemre, én is azt hiszem! A pirulák a vérnek és az idegeknek — és az olvasás a léleknek... Igen, fölhangyok az ivással!

— Azt már jól teszi.

— Istenemre, fölhangyok velem! Vigyen az ördög, ha hazudom! A pirulák és az olvasás, talán mégis helyreállítanak, mi?

— Talán, — dörmögte az orvos, — most már minden érdeklődés nélkül, minthogy más valamire gondolt.

— Istenemre, ez nagyszerű lesz! Iwan Iwanytsch! Legyen nekem atya, atyuska! — folytatta panaszos hangon Arkadij.

— De hát mit akar tőlem?

— Kölesönözjön nekem könyveket! Legyen irlalmas!

— Ejh, miért nem? akár rögtön... Jöj-jön hát be.

Belépett. Vézna testalaku, sovány ember volt, kopott papi ruhában; bátorlalanul, lábujjhegyen követte Ivan Ivánovicsot a mellékszobába. Hogy elhaladt mellett, láttam a szemeit. Sajátságos szemek voltak, félig rajongók, félig ijedtek, tévova tekintetűek. Szinte kidülledtek a sápadt, sovány arcból, mely még fiatal volt; hosszú, szőke haja volt és rövid kis szakála, melyet idegesen tépdesett kezével, mialatt lábujjhegyen a mellékszobába osont.

Gyámoltalan, siralmas benyomást keltett ez a vézna, félféken görnyedező test ez a beteg, ijedt arc — e rémülettel és határozatlan nyugtalansággal teli szem.

— Itt vannak a könyveim. — Keressen ki valamit! Milyen könyvet akar? — hallatszott ki a mellékszobából barátom hangja.

— Szeretnék — valami — valami alapvetőt.

— Nos, csak válasszon... Tessék, egy folyóirat. Talán ezt akarja?

— Nem — ez alighanem csak olyasmi — olyasmi, ami csak mára való. Inkább valami — hm, erősebbet.

— Erősebbet? — szólt az orvos, a könyveket ide-oda dobálva. — Tehát valami erősebbet akar. Talán ezt a — Schlossert — itt? Ugy gondolom, ez valami erősebb.

— Mi az, Schlosser?

— Történelem.

szervezkednek, illetve meglevő szervezetüket külön továbbra is fenntartják.

Végül az agráriusok is megmaradnak külön pártok, úgy hogy az ellenzéki chaos tökéletesebb lesz, mint valaha.

Kétségtelen, hogy ezeknek a töredékszerű szervezkedéseknek semmi gyakorlati értéke nincs, s hogy az ellenzékek csak abban az esetben számíthatnak arra, hogy az ország közvéleménye komolyan foglalkozzék vele, ha újból felvonná a parlamenti munkásság fonalát, s teljesítené alkotmányos feladatát, a kritikát és ellenőrzést, de mindaddig, amíg lesiklik erről a térről, addig eredményeket felmutatni nem lesz képes.

Ha az összes ellenzéki pártok egy párttá alakultak volna át, s ezen az alapon szervezkedtek volna, akkor mint egységes tényezővel kellett volna velők számolnia a közvéleménynek is, s ha mint egységes párt teljesítené parlamentáris hivatását, akkor tekintélyben és bizalomban is sokat nyerne az ország közvéleménye előtt, de ettől az ellenzéki pártok ma még távolabb állanak, mint állottak valaha.

A közjogi jelszavak korszaka lejárt, a koalíció előtt még lehetett ezekkel a jelszavakkal lelkesíteni, ma azonban a nemzet komoly, hazafias nemzeti munkát kíván, nem pedig tartalom nélküli üres jelszavakat.

A gyökerében elhibázott ellenzéki taktika: obstrukció, parlamenti sztrájk, személyi hajsza, stb. alaposan megboszultta magát és eljuttatta az elenzéket a fuzió teljes és tökéletes faskójához és odavezetett, hogy az új alakulásokba se lehet lelket önteni, mindenki a program után érdeklődik, reális programot adni egyik ellenzéki párt sem tud, anélkül pedig az új szervezkedésnek nincs meg a morális bázisa.

A fuzió faskójának oka tehát elsősorban abban keresendő, hogy a szervezkedés fordított rendben történik, mert a pártok előbb a vidéket akarják megszervezni, ami nem sikerül, s aztán

ennek eredményéhez képest a további taktika felől intézkedni, holott a dolgok természetes rendje az lett volna, hogy előbb maguk szervezkednek közös, de komoly nemzeti munkára, melynek egyedüli helye a parlamentben van.

NÁDASDY JÓZSEF szintársulata Ujvidéken.

Nádasdy József szabadkai színigazgató nagy és előkelő tagokból álló társulatával szeptember 16-án vonul be négyheti működésre a Dungsersyky-féle színházba. Nádasdyt igen jó hír előzi meg, amennyiben hat évig volt a pécsi Nemzeti Színház igazgatója és hét évig igazgatta a soproni színházat. A múlt évben került Szabadkára, ahol hamarosan megszerették őt, valamint társulatát is.

Nádasdy társulata ezuttal bemutatkozni jön hozzánk, új díszleteket és jelmezeket hozva magával. Műsorát úgy állította össze, hogy ittléte alatt lehetőleg mindennap egy új darabot, vagy értékes reprizt mutathat be.

Bemutatásra kerülnek: „Egy éj Párisban” új operett, „Lila domino” új opera, „Diákhercegnő” új operett, „Sztrájkol a gólya” új operett, „A kék róka” új operett, „En vagyok a néni” új operett, „Samuka” új énekes bohózat, „Támlásszék X.” új énekes bohózat, „Az éjjeli ügyvéd” új énekes bohózat, „Lakájok” új vígjáték, „Róza néni” új vígjáték, „Buksi” új operett.

A régi darabok közül felújításra kerülnek: „Boszorkányvár” nagy operett, „Orfeusz a pokolban” új operett, „Szép Helena” új operett, „Boccaccio” nagy operett, „Böregér” új operett, „Tosca” nagy opera, „Faust” nagy opera.

Ifjúsági előadásul szinre kerülnek: Moliere „A fősvény”, Shakespeare „Hamlett”, Schiller „Armány és szerelem”, Kisfaludy „A pártütők”.

A társulatnak négy elsőrendű primadonnája van és pedig:

Peterdy Etelka, aki már a fővárosi közönségnek is kedvence volt,

Molnár Janka, a múlt évben a Népeperában énekelte a „Troubadour” és „Hoffmann meséi” fő női szerepeit,

Kollár Szuzska, a zeneakadémia jelesen végzett operaénekesnője és

Pintér Irma fiatal soubrett.

Tizennégy elsőrangú férfitagja és 28 tagu karszemélyzete van a társulatnak. A zenét a 86. gyalogezred zenekara szolgáltatja, míg a rendezést Nádasdy igazgató végzi.

A zsabylai adóhivatal.

Ismeretes, hogy a zsabylai járásbírósnak telekkönyvi hatósággal való felruházása után, sőt ezzel egyidejűleg mozgalom indult meg a zsabylai járás részére külön adóhivatal felállítására iránt, dr. Csillag Károly zsabylai ügyvéd annak idején szóval és tollal is jelentékeny mérvben közreműködött a tekintetben, hogy az ellenzéki tényezőket ezen hivatalok felállításának szükségességéről meggyőzze, s Csarsch Dezső ujvidéki kir. törvényszéki elnök érdeme elsősorban, hogy a járásbírósnak a telekkönyvi hatóságot meg is kapta, mert a törvényszéki elnök személyes és fáradságos utánjárás után meggyőződött arról, hogy erre a hivatalra Zsablyán csakugyan szükség van.

Természetesen az adóhivatal felállításának illetve szervezésének kérdése már más hatóság körébe tartozik, de tény az, hogy ott, ahol telekkönyvi hatóság van, ott feltétlenül szükség van adóhivatalra is.

Érdekesnek tartjuk e tárgyban „egy zsabylai” aláírással a „SAJKÁS HIRADÓ”-ban közölt nyílt levél alábbi részének közlését:

Hogy az adóhivatalra a zsabylai járás közönségének szüksége van, hogy annak létesítése közérdekű, hasznos és előnyös — ez annyira köztudomású, hogy azt bővebben fejtegetni nem kell.

Hasonlóképpen nem szorul bizonyításra Zsablya község áldozatkészsége sem, mert ennek már annyi és oly fényes tanujelét adta, hogy azt mindenkinek elismerni és tudnia kell, ki a viszonyokkal ismerős s a tényeket le nem tagadja.

Hogy csak egy példát említek: a zsabylai kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósággal történt felruházását csaknem kizárólag Zsablya község bőkezűsége tette lehetővé. Mert amíg a távközségek a költségekhez alig 40.000 koronával járultak — s ehhez is a legnagyobb, a leggazdagabb község, Csurog, csupán 10.000 koronát adott — addig Zsablya egymaga több mint másfélszáz ezer koronát áldozott. Igaz ugyan, hogy a telekkönyvből a legtöbb, s legkövetlenebb haszna Zsablyának van; de viszont a többi községekre háramló előnyök is sokkal nagyobbak a hozott áldozatoknál.

Zsablyán igenis kell és lesz is rövid időn belül adóhivatal, mert a járás községei, élükön a mozgalmat megindított Zsablyával, meghozták a szükséges áldozatokat.

Járásunk valamennyi községe meghozta a költségeket biztosító határozatát, Zsablya község pedig már megoldotta az adóhivatal elhelyezésének kérdését is, még pedig olyképpen, hogy alkalmas kész épületet bocsájt a kincstár rendelkezésére, melyben az adóhivatalon kívül még a két főtisztviselő is természetbeni lakást nyerne.

Valamennyi tisztviselőnek azonban nem hajlandó lakást biztosítani, mert ezen kikötésről egyrészt a tárgyalások kezdetén szó sem volt, s az csakis illetéktelen egyének jóindulatú beavatkozása folytán jutott felszínre, másrészt mert ezen kérdés gyökeres megoldása oly mérvű áldozatokat igényel, melyekre a jelenlegi helyzetben nem képes.

Az adóhivatal aktái egyébként már régen elintéztettek s jelenleg a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál vannak, ahonnan véleményes jelentés kíséretében rövidesen a miniszteriumhoz kerülnek vissza. A miniszteriumnak pedig lesz alkalma s módja áldozatainkat mérlegelni és az adóhivatal szerzését nyélbe ütni.

A nyílt levél tartalma kétségkívül meggyőzhet mindenkit arról, hogy Zsablya község jelentékeny áldozatokra hajlandó az adóhivatal szervezése érdekében is, s kétségtelen, hogy irányadó helyen ezeket az áldozatokat nem is kicsinyelni.

Habár ma már azok a közlekedési nehézségek, melyek egy évtized előtt különösen a csajkás kerületben fennállottak, megszűntek, mégis a járásnak külön adóhivatalra feltétlenül szüksége van, már csak azért is, mert a titeli tkvi hatóság ügykörének megosztása folytán ma már a zsabylai telekkönyvi hatóság ügyforgalma sokkal nagyobb, mint a titelié, fura volna tehát, hogy a kisebb forgalmu titeli

— Igen, ez éppen nekem való. De kérem szépen, Iwan Iwanysch, valamit a legelső kezdettől fogva — olyasmit.

— Nos hát nézzük. A görögök! Tessék — itt van kezdettől fogva.

— Nagyon köszönöm. Tehát -- ön azt mondja — ez az első kezdet? . . .

— A görögök története első kezdettől fogva.

— Csak a görögök . . .

— Mi tetszik?

— Nincs olyasmi a görögök előtt?

— Persze. Itt van India története . . .

— És nincs semmi — azelőtt?

— Istenemre, nem tudom, minek kell — magának?

— Mert, mert megszeretném kezdeni, például, magától a gyökértől fogva.

— Megint a gyökér!

— Istenem, Iwan Iwanysch, mi értelme van ezeknek a felületességeknek? Ha az ember javulni akar helyre akar állni: az alapjától kell — a gyökértől . . .

— Jól van már, jól! De hát mit — talán ezt akarja? „Az ember előtt?” Érti? „Előtt” — hát ez maga a gyökér.

— Igen, igen — ez az! suttofgta szinte kéjesen Arkadij.

— Itt van hát. Vigye.

— Isten áldja meg. Rögtön megkezdem. Éppen ez kellett!

— Nagyon örvendek!

— Nagyon hálás vagyok. Mert nekem újból kell kezdenem, — ha az ember helyre akar állni: a gyökértől kezdve . . .

— Jól van, jól van.

Arkadij ismét áthaladt szobámon, miközben suttofgva ismételte:

— Hogy az ember helyreállhasson — a gyökértől kezdve . . .

Sietve távozott; meglátszott rajta, hogy rögtön meg akarja kezdeni az olvasást.

— Nos, gondold csak, kezdte barátom újra.

— És ezek a beszélgetések nap-nap után ismétlődnek. Teljes két órán át kinez meg — minden cél és eredmény nélkül, még ugyanaznap leissza magát és a legfőtelmesebb dolgokat műveli — nincs otthona — felesége elhagyta — napról-napra jobban elzüllik: hát mindent „újból” akar kezdeni — pirulákkal és könyvekkel „helyreállítani” és mindig, látod, mindig az „érbe” jussom, — a „főpontba”. Ah. Megelégedtem, mi? Sétáljunk egyet . . .

Am én hosszú sétánk alatt — azon az egész estén át, egy pillanatra sem tudtam felledni azt a szegény nyomorultat, ki gyógyíthatatlan lelki kinjait pínákkal, pirulákkal és könyvekkel akarja gyógyítani.

telekkönyvi hatóságnak adóhivatala van, a szabályainak pedig nincs.

Igaz, hogy Zsabya és szomszédos községei részéről tanúsított áldozatkészség elismerést érdemel, de az is tény, hogy ezen áldozatkészség dacára is az adóhivatal felállítását az államnak mégis jelentékeny — habár a községi hozzájárulás folytán kevesebb — költségbe kerül, s ha az ügy húzódik, az bizonyára csak finánciális szempontokon mulik, de nem lehet távol az idő, amikor a szabályai adóhivatal meg fogja kezdeni működését.

A diáknyomor.

A tanév kezdetén nem nélkülözi az aktuálitást a tanulóifjúság existenciájának kérdése; nem az elemi vagy középiskolákról van szó, habár még ott is sok helyütt lehetne aggasztó nyomorról beszélni, hanem a felső iskolák hallgatóiról.

A népiskolák és középiskolák diákjainak nyomora nem annyira szembeszökő, mert hisz ezek túlnyomó többsége szülői oltalom alatt van, s szülőivel, ha helyel-közzel bizony nyomorúságosan, de azért egy kenyéren megél, mert magukról nem gondoskodhatnak, olyan közintézményünk pedig, mely a gyermeknyomort enyhítené, sajnos nincs, messze vagyunk még p. o. a németországi állapotoktól, ahol népiskolákban és középiskolákban a szegény tanulók egészséges reggelit és ebédet is ingyen kapnak, s egyelőre be kell érniük azzal is — ami viszonylag elég nagy haladás — hogy a szegény diákok ingyen kapják a könyveket és a tanszereket.

Sokkal szembeötlőbb azonban ennél a diáknyomor a felsőiskolák hallgatóinál, mert ezek inkább vannak saját erejükre utalva, minthogy a szülői támogatás már csak az esetek csekélyebb számában nyulhat ki az egyetemi évekre is; aránylag igen csekély lévén azoknak a felsőiskolai hallgatóknak a száma, akik szülői házból folytathatják tanulmányait, vagy a felsőiskolai tanulással járó elég jelentékeny költségekben szülőiktől részesülhetnek, az egyetemi hallgatóknak ugyanis túlnyomó nagy száma szegény, vagyontalan szülők gyermeke, akiknek elég korán kijut részük az élet küzdelmeiből, már pedig sok minden nyomor között egyike a legkeserve-sebbeknek és leggonoszabbaknak a diáknyomor.

A vidám egyetemi diákélet ma már a mesék világába tartozik, a karikatúraszerű örökjogásznak ma nem a könnyelmű, bohém diákélet az oka, hanem egész prózai dolog, a diáknyomor. A négy egyetemi évet sok diák azért végzi el hat vagy hét év alatt, mert az kénytelen magát fenntartani, s amellet valósággal lopni az időt arra, hogy aközben tanulhasson is, ma már nem — vagy csak nagyon kivételes esetben — a lumpolás, a léha élet, az uri passzió oka annak, hogy a felső hallgató idejére nem készülhet el tanulmányaival, hanem egyedül és kizárólag csak a nyomor.

Az egyetemen is elszaporodtak a szegény fiúk, teljes joggal, mert hiszen ugy-e bár, abszurdum és gázság volna az, ha valakit elzárának a diplomaszerezéstől és a tudományos pálya elvégzésétől csak azért, mert szegény és mert nincsen pénze? Emellett Pest hihetetlenül megrágt, még sokkal nagyobb arányban, mint amiként az általános drágaság is indokoltá tett volna.

Eltekintve az igények közismert fokozásától, a mai állapotokat semmiképp sem lehet a husz-huszonöt év előtti állapotokhoz mérni, mert azóta az élet hihetetlenül megrágt, hogy egyebet ne említsünk, még két évtized előtt is 10—15 koronáért az egyetemi hallgató külön bejárata, kényelmesen berendezett szobában lakhatott, ma már ezért a pénzért még a buruzozó szobának eléltetett eszéledszobákat sem kapja meg az ember, pedig ezekbe a szobákba a konyhán keresztül kell járni és a szegény diák még azt is kénytelen elszemvedni, hogy folytonosan konyhailatot érez, mikor neki magának üres a gyomra.

És az a szegény diák kénytelen azután nézni, hogy megéljen, a drágább szoba s a drágább élelem költségeit maga kénytelen előteremteni; leckéket ad, irodákban dolgozik, az egyetemre, még ha meg is van benne a

jószándék, csak nagy ritkán, egyéb kötelességtől lopva tud eljutni. Ezért történik meg az, hogy hat és még több évig elhuzódik az ő számára az egyetem négy esztendeje. Pár év előtt statisztikát csináltak az egyetemen a diákok megélhetési viszonyairól. Maguk az egyetemi hallgatók mérték fel a maguk nyomorúságát. És a beérkezett válaszokból az derült ki, hogy a diákság legnagyobb része havi harmincforintokból él: ebből fizet lakást, kosztot, ebből veszi meg a könyveit, ebből rakja félre a vizsgadíjait. És alig akadt diák, kivéve a szülői háznál lakó boldogokat, vagy azokat, akiknek tehetőse szülei voltak, aki ne kényszerült volna arra, hogy irodában, vagy egybeült dolgozzék és így teremtesse elő a napi szükségeseit.

Meg kell még jegyezni a havi 30 forint megkeresése is csak úgy lehetséges, hogy az egyetemi hallgató, ahelyett, hogy az egyetemen az előadásokat hallgatná, irodákban másolással, vagy leckeadással tölti el idejét, s csak a rendelkezésére álló rövid időközökben jut annyi ideje tanulásra, hogy a vizsgára jelentkezhessek, sok esetben anélkül, hogy egyetlenegy előadást is hallgatott volna és ennek folyamánként természetesen az esetek nagy többségében a vizsga sem sikerül.

Külföldön már régen vannak diákszallók, diákothonok, ahol diákok olcsó áron jó lakást és tisztességes ellátást kapnak; sok helyütt, mint p. o. Charlottenburgban maguk a diákok csinálták meg szövetségi alapon a diákothonokat, másutt, mint p. o. Hannoverben a város létesített diákothonokat.

A jó, egészséges, tiszta lakás és az életkornak megfelelő táplálkozás kétségkívül igen fontos, sőt a legfontosabb tényezők a tanulóifjúság életében, mert ezek az egészség előfeltételei, már pedig „mens sana in corpore sano”, csak egészséges testben van egészséges lélek.

A diáknyomor legalább részbeni enyhítése nem épen lehetetlen, elvgre a legszegényebb diák is fizet szállásért 10—15 forintot, már most nem kell egyébe, mint hogy az így fizetett összegek egy helyre fizetődjenek, s akkor létrejöhet a diákszalló, vagy diákothon is, mely bizonyára, ha nem is fogja megszüntetni, de mindenesetre lényegesen enyhíteni fogja a diáknyomort.

Megszűnt a kolera Titelen.

Lapunk legutóbbi számában volt hír a titeli koleraesetokről, melyek melán feltűnést és aggodalmat is okoztak. Miként értesülünk, a kolera-veszély már meg is szűnt Titelen, mert a járási hatóság dicséretes buzgalommal a legerélyesebb rendszabályokkal elejét vette a veszedelmes kór elterjedésének és a két koleraeset teljesen izolálva maradt. — A „CSAJKÁS” című titeli lap ugyanis a következőket írja:

Sztanisity Szvetozárnét és Rágó Katalint, akikben kolera bacillusokat találtak, megfigyelés alatt tartották. Ők nap elmulásával a megfigyelés alatt álló két asszony ürülékét újabb megvizsgálás végett a bakteriologiai intézetbe küldték, ahonnan az az értesítés jött, hogy kolera bacillust most nem találtak s teljesen egészségesek. A sürgöny-értesítés folytán a két asszonyt szabadon bocsátották. Ezen idő alatt megfigyelés alatt volt a „Nera” gőzös is és most a hajót is utjára bocsátották. Így a kolera megszűnt Titelen. Azonban az óvintézkedések meg lettek téve A Tiszán külön vizsgálóállomás létesítették, melynek vezetésére a m. kir. belügyminiszter dr. Bódi Ödön orvost rendelte ki, aki minden hajót uszályt, illetve ezek személyzetét megvizsgálja. Aggasztó csak az a körülmény, hogy közvetlen szomszédságunkban, Ujvidéken két kolera-gyanús megbetegedés történt, de a vizsgálat kiderítette, hogy Kondor János, a Lajta monitor matróza nem koleras, míg Klaus József palánkai napszámosnál megállapították az azsiai kolera-t Klaus meg is halt.

Az ujvidéki egy koleraesetre vonatkozólag újból is hangsúlyozzuk, hogy tulajdonképen az sem volt ujvidéki eset, mert egy palánkai munkás betegedett meg, aki már magával hozta a betegség csiráit, tehát a veszedelmes kórt nem Ujvidéken kapta.

Habár a hatósági óvintézkedések szükségessége még mindig fenforog, kétségtelen, hogy veszedelemről nem lehet szó, mert elszigetelten álló esetek a legnagyobb elővigyázat mellett sem kerülhetők el, mivel a kolera-veszedelem lehetősége a forgalom meg-bénítását, amig jarványról szó nincs, indokoltá nem tenné; a mai forgalmi viszonyok mellett pedig a legtulzottabb óvatosság mellett is megtörténhetik, hogy valaki magával becipeli a kórt; de minthogy ily esetben azonnal megtörténik a szükséges egészségügyi rendszabályok alkalmazása, nyugodtak lehetünk, hogy az egyes esetek továbbra is elszigetelten fognak maradni.

HIREK.

Lajos napja. Hétfőn augusztus 25-én volt Lajos napja. Sokan keresték fel részint személyesen, részint írásban dr. Szelezák Lajost, városunk országgyűlési képviselőjét, hogy jókívánságait neki kifejezzék. A népszerű képviselőnél tisztelgők sorában láttuk dr. Demetroyits Vladimir kir. tanácsos, polgármestert is.

Elmennek a monitorok. Az általános nagy leszerelés egyik folyamánya, hogy a dunai flottila, mely eddig nálunk készenlétben volt szintén le fog szerelni s már — miként értesülünk hamarosan elhagyja ujvidéki állomáshelyét, s a budai állandó kikötőbe tér vissza. Amennyire örvendünk a hadi állapot megszüntetésének, annyira sajnáljuk a flottila tavezását, mert a flottila tisztikara városunk társadalmának becsülését és szeretetét valóban kiérdemelte, legénysége is szívesen látott katonasága volt Ujvidéknek. Reméljük, hogy a hídkérdés végleges megoldásával a dunai flottila is állandó otthont talál nálunk.

A pénzügyigazgatóság köréből. A pénzügyminiszter Gräff Józsefet a zombori, Michel Sándor zombori lakost s nyitrai pénzügyigazgatóságához számgyakorriokká nevezte ki.

Erkölosrendészeti miniszteri intézkedés. A belügyminiszterium által kibocsátott erkölosrendészeti rendelet ezt az ügyet országosan szabályozza, de érdekesnek tartjuk megemliteni, hogy Ujvidék városa által alkotott, Payerle Mándor főkapitány tollából kikerült e tárgy szabályrendeletbe már ugyanazokról az alapelvek és intézkedések vannak meg, melyeket a miniszteri rendelet tartalmaz, úgy hogy voltaképpen az ujvidéki erkölosrendészeti intézkedések a miniszteri rendeletet megelőzték.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kupcsarevits Mihály joggyakornokot a zombori kir. törvényszékhez jegyzővé, — Sebők Győző bácsalmási járásbíróági díjnot a topolyai járásbíróasághoz irnokká nevezte ki. dr. Viktor István zombori törvényszéki jegyzőt önnálló működési körrel ruházta föl.

Beiratás. Az ujvidéki iparos-tanoneiskolában a beiratás f. évi szeptember hó 1-jén kezdődik és tart szeptember 10-ig. A beiratás mindennap délután 5—7-ig eszközöltetik. Olyan iparosok tanoncai, kiknél több tanone van, ne külön, hanem valamennyien egyszerre jelentkezzenek beiratás végett, hogy az iskolába való járást úgy lehessen beosztani, hogy egy iparosnál levő tanonok ne egy napon járjanak az iskolába. Felkérem ezuttal az iparosokat arra is, igyekezzenek odahatni, hogy tanoncaiknak legyen: olvasókönyvük, körzőjük és ceruzájuk, a többi eszközöket u. m. rajztáblát, tollat, füzetet és rajzpapírt az iskola fogja adni. Krompaszky Ignác, igazgató.

Megjutalmazott tanítóné. A Pesti Hírlap a milleniumi néptanító alapjának kamataiból jutalomban részesít évről évre több érdemes néptanítót. az idén 15 néptanító részesült a jutalomban, mely személyenként 60 koronát tesz ki. A megjutalmazottak között van öv. Turner Józsefné titeli áll. elemi iskolai tanítóné is aki immár 30 éve működik Titelen s úgy a multban, mint a jelenben kétszeres munkával teljesítette s teljesíti most is ne-mes feladatát.

Psilander-esték a Tivoliban.

Hét napig, szeptember hó 1—7-ig lesz módjában a közönségnek a világ leghíresebb moziszínészeiben, a nők bálványozott kedvenceiben, *Psilanderben* gyönyörködni, aki legújabbán két oly szerepben lép fel, mely népszerűségét csak öregíti s melyben remek alakításával magával ragadja a közönséget. Ugyanis a TIVOLI igazgatósága nagy anyagi áldozatok árán megszerezte két NORDISK drámának bemutatási jogát és hétfőn, kedden és szerdán színe hozza a nagy feltűnést keltett remek műfilmet, a „Kalandor” című 3 felvonásos drámát, melynek kiválóságát a világsajtó is elismerte; csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pedig az egész világon nagy szenzációt keltő „Leőrt karrier” című 3 felvonásos dráma kerül bemutatásra, mely a legnagyobb világvárosokban is hetekig volt műsoron és mindenkor telt ház nézte végig, elragadtatással nyilatkozva a remek alakításról. Csak dicsérni tudjuk eme két műfilm megszerzéséért a Tivoli agilis és szeretetreméltó igazgatóját, aki a közönség szórakoztatására minden alkalmat megragad.

Egyébként az elmúlt heti műsor is kritikán felüli, különösen a péntek, szombat és vasárnap-i műsor volt elsőrangú, melynek slagere, a „Griffard ügynökség” című kétfelvonásos detektívdráma és a „Hindu szerelem” című nagyhatású dráma vonzott telt házat.

Az APOLLO szombat és vasárnap-i műsora szintén az igazgató jó ízlését dicséri. Ugyanis szórakoztató kísérőműsor keretében színe kerül „A lilium ól” című nagyhatású dráma és „A jó lelkipásztor” című kacagtató humoreszk.

Rétkezelő bizottság gyűlése. A csajkás községek rétkezelő bizottsága Nikolits Demeter elnökletével Zsablyán gyűlést tartott, melyen több fontos ügyet tárgyaltak le.

Beiratkozás. A Bájics-féle zeneiskolába a beiratkozások szeptember 1—5-ig lesznek. Havi tandíj 10 korona, a beiratási díj 3 kor. A tanárok diplomált zenetanárok.

Orvosi hír. Dr. Sattler Mátyás orvosi rendelését folyó évi szeptember hó 1-én Kosuth Lajos-utca 37. szám alatt (Winkle patatóban) megkezdi.

Titeli utasok Zimonyban megvizsgálatnak. Zimonyban oly értelmű rendelkezés történt, hogy a Tittel felől jövő hajók utasai, még a hajón orvosi vizsgálat alá vétetnek s csak ennek megtörte után szállhatnak partra.

Az idői nagy hadgyakorlatok elmaradnak, mert a hadvezetőség meg akarja kimélni a katonaságot, amely a balkáni háború miatt ugyanis hadállapotban volt, a hadgyakorlatok nagy fáradsámaival.

Jegyzőválasztás Szépligetén. Szépligetén vasárnap délután ejtetett meg a jegyzőválasztás. Meg lett választva ifj. Mihálovits Sándor, bácskereszturni aljegyző. Jelölve voltak még Boltz Henrik ujszivaci és Marijanov Milan óverbázi aljegyzők.

Az ujbérszi önkéntes tűzoltótestület vasárnap augusztus 17-én fényes zászlóavatási ünnepet rendezett. A fővédnökséget báró Vojnits István v. b. t. t. fogadta el. A zászlóanya tisztességének elfogadásával Önagysága kissárosi Kiss Gyuláné urnő tisztelte meg a testületet. A rendkívüli tartalmas programból a szentelési eljárás s a bácsmegeyi tűzoltószövetség rendezte versenyeken kívül különös megemlékezés érdemel, hogy a Zombori Iparos dalárda tagjai testületileg vettek részt az ünnepélyen és a Trubadurokkal együtt ők szolgáltatták vasárnap este az óverbázi Erzsébetligetben azt a fényes műsort, melyről egy alkalmi közlöny részleteket közölt. A jelentkezők oly tömeges, az érdeklődés oly nagy volt, hogy Verbáson ritkán volt olyan ünnepség mely keretében nagyobb, tartalmában pedig értékesebb lett volna. — A közgyűlésen Vojnits István volt főispán nyújtott át az oroszországi múlt évi nemzetközi kongresszus kitüntetését Osztrigonác Ferenc öbceseli járási tüzfelügyelőnek. Ilyen kitüntető érmet Magyarorszában csak három tűzoltó-tiszt kapott. Egy budapesti, a szegedi főparancsnok, és az öbceseli.

Járványorvos Títelen. A m. kir. belügyminiszter a titeli hajóvizsgáló állomáshoz dr. Bódi Ödön orvost rendelte ki, aki működését már meg is kezdte. Teendője az összes Titelre érkező hajók, uszályok személyzetének megvizsgálása.

Elűnt igazgató-tanító. Megemlékeztünk a múlt évben mi is Kohut Mihály kiskéri állami elemi iskolai igazgató-tanítónak nyomtalan eltűnéséről. Vármegeünk közgazgatási bizottsága most felhívást tett közzé, amelyben felszólítja Kohut Mihály nős, 28 éves kiskéri állami elemi iskolai igazgató-tanítót, hogy állását azonnal foglalja el, illetve taztőzködhási helyét azonnal jelentse be mert, különben állása végleg elhagyottnak tekintetik.

Egy millió egy löért. Palkison sportembernek Aladin nevű ismert versenylovát Jól istállótulajdonos egy millió koronáért megvásárolta. Ez a legnagyobb ár, melyet valaha versenyloért fizettek. Az Aladin öt éves mén és eddig tizenegy versenyben nyolcszáz ezer koronát nyert.

A közegészségügy egyöntetű szervezése. Az egyes törvényhatóságok a közegészségügyüket teljesen önállóan intézik. Ez sok anomáliára vezet különösen Bácsmegeyében, hol a megyei törvényhatóság mellett még négy városi törvényhatóság is van, s mind egyik jelentését csak a saját felettes hatóságával, a belügyminiszterrel közli, míg a szomszédos törvényhatóság az eddigi rendszer mellett nem értesült még a társörvényhatóságnál esetleg járvány — vagy szörványszerűen fellepő fertőző betegségekről sem. Bácsbodrogvármegye alispánja, hogy az ilyen anomáliáknak elejét vegye, átirat a megyében lévő városok polgármestereihez, hogy a fertőző betegségek elleni védekezés terén a megyével egyöntetű eljárásra lépjenek s ennek megbeszélése végett meghívja a városi törvényhatóságok polgármestereit. Az alispán egyébként a közegészségügy terén több üdvös intézkedést léptetett már eddig is életbe. Így rendelkezte, hogy ezentúl a községek az előforduló ragályos betegségeket ne csak az illetékes főszolgabíróknak, hanem a szomszédos városi törvényhatóságoknak és a megyei tiszt főorvosnak is jelentsék, amivel előmozdítja az alispán a ragályos betegségek elleni védekezést. — Petrőc községben már évek óta minden évben felüti fejét a tifuszjárvány. Az alispán elrendelte, hogy az ujvidéki járási orvos a helyszínen firkéssze és kutassa ki ezen évek óta megismétlődő tifuszjárvány okait.

Tűzzel játszó gyermekek. Krka Pál liliumosi lakos a napokban feleségével együtt kiment a földekre kendert vágni. A gyermekek otthon maradtak és a konyhában játszottak a tűzzel, néhány pillanat alatt lángokban állott az egész ház és mire segítség érkezett, hamuvá égett az egész vagyont.

A politikus osizmadia. Petyerity Lukács szabadkai cipészmeister hangos politikai vitába ereszkedett a napokban szomszédjával Sebők István szabadkai lakóssal. A két vitázó az utcán kezdte a szóváltást s hevesen folytatott beszélgetés közben betértek Sebők udvarára. Itt már tettelegességbe fult a vita s Petyerity a nála levő dikicesel néhányszor belemártotta Sebők Valába. Sebők a fakepnlé hagyta Petyerityt, befutott a házába és egy hatlövetű revolverrel tért vissza, aztán ráfogta a fegyvert a suszterre és közvetlen közelből háromszor belelőtt. Petyerity azonnal összeesett. Életbenmaradásához nincs remény.

Welchner butorgyár India

Sajat gyártmány! 4-5 TELEFON INT. 12. Tömör keményfa butorok!

Teljes ebédlőszobák
bükkfából, szilfából, kórisfából,
280.— koronától feljebb.

Teljes hálószobák
300.— koronától feljebb.
Veretekkel, tükrökkel és márvánnyal.

Gyári árak!

Vándorgyűlés. A Bácsbodrogvármegyei gazdasági egyesület a szabadkai gazdasági egyesülettel karöltve Szabadkán, a város háza dísztermében vándor-gyűlést rendezett, amelyen mintegy 800 gazda vett részt. A vándorgyűlést Törley társelnök vezetés alatt működő bizottság a legnagyobb körültekintéssel készítette elő. A gazdák a regeli vonatokkal érkeztek, a csoportvezetők kalauzolása mellett vonultak a szabadkai gazdasági egyesületbe, ahol nevezett egyesület megvendégelte az érkezőket. 9 órakor vonultak fel a gazdák a város háza dísztermébe, ahol Törley elnök nyitotta meg az ülést. Megnyitói beszédében a vándorgyűlések céljait a vármegyei és szabadkai gazdasági egyesületek szervezőseit ismertette. Indítványára, báró Gihllány Imre földművelésügyi miniszter a vándorgyűlés táviratilag üdvözlő. Székács gróf Berchtold Lipótné jószágfelügyelője a gabonanesemlős történetét az általa elért gyakorlati eredményeket ismertette. Törlei Bálint akadémiai gazdasz, szabadkai földbirtokos fontosabb gazdasági kérdésekről értekezett, mint merkantil és radikális sajtó, a gazda kulturfoka, a művelt külföld, törekvések a gyakorlati mezőgazdaságban, a gazdasági verseny a nyugati és balkáni államok részéről, gazdasági válság, vámpolitika stb. Meskó a magyar Gazdaszövetség titkára a gazda-szervezkedés módjait, a szervezkedés szükséges voltát, a szervetlenség hátrányait és a szervezkedés előnyeit ismertette. D. e. 1/2, 12 órakor a gazdatársaság a palics földművelésiskolában rándult ki. Az ott rendezett társaságban 500 nál több gazda vett részt. A vándorgyűléssel kapcsolatban a két társegyesület a földművelés-iskola területén sikerült állat-díjazást rendezett, amelyen nagy számban meleg és hidegvérű lovak, piros-tarka és magyar tenyészmarha lett elővezetve. A nagygazdák diszokleveleket és ezüstserlegeket kaptak, míg a kiszagadók között a lovak után 900, az üszök és tehének után 1000 K díj lett kiosztva.

Zászlósertés Zsablyán. A zsablyai izr. iskola igazgatója f. hó 18-án jelentést tett a zsablyai főszolgabíróságnak, hogy éjjel az Ófelsége születe napjára, az iskolaépületen kitűzött címeres, nemzeti színű zászlót ismeretlen tettesek letépték és darabokra szaggatták. A nyomozás a legerélyesebben megindult.

A harag vége. Nem lehettek egymásnak jóbarátai Varga Lajos és Zavarkó Mihály bácsföldvári lakosok. Vasárnap délután már összekaptak valamin, de a veredőket hamar szétválasztották. Ezt megtudva oda ment Zavarkó Mihály is, hogy Ferenc öcsét haza hívja. Amint belépett, Varga azt hívén, hogy ő vele, akar az öccse miatt leszámolni, revolvert rántott s elkezdett Zavarkó felé lövöldözni. Egy lövés Zavarkót gyomron találta s rögtön összeesett. A lövöldözőt a legények lefogták, a sebesült embert pedig beszállították Ujvidékre. Ha sikerül av operáció, talán az életnek megmenthető lesz.

A meglincselt néger. Wise Károly, a szabadkai Lifka-féle mozgófénykép-színházban alkalmazott néger portás vasárnap délelőtt engedélyt kért főnökétől, hogy a templomba mehessen misét hallgatni. Amint a Szent Teréz templom előtti térre ért, utját állta három husz év körüli legény és kérdőre vonták, hogy hová akar menni. A néger, aki egy szót sem tudott magyarul, jelekkel iparkodott megértetni velük, hogy misére megy. A legények, akik azt hitték, hogy a néger gunyt akar üzni a templomból, nekiestek és kicsavarták kezéből botját, amellyel egyikük ütlegelni kezdte. A megtámadott szerencsén erre minden erejét összeszedve, boxoló ügyességét iparkodott kihasználni és kettőt le is győzött, akik aztán futásnak eredtek. Mire a harmadikra került a sor, Wise ereje kifogyott és a magára maradt legény rémes bosszút állt társai leveretéséért. Wise, a néger összevert fejjel, kihullott fogakkal maradt a küzdőtérén. A mentők életveszélyes sérülésekkel szállították a kórházba. Érdekes, hogy a közelben állomásozó rendőrszem is mosolyogva nézte végig a szerencsétlenségére Szabadkára vetődött idegen halálos küzdelmét a bicskásokkal, akiknek eddig még a nevük is titokban van.

Szerencsétlenség a sportpályán. Csurogon, az augusztus 20-iki mérkőzés alkalmával nem tudni kinek a hibája folytán — sajnálatos szerencsétlenség történt. Ugyanis a játék kezdete előtt, míg a közönség, és a játékosok is gyülekeztek, a zsúri asztalról a diszkosz az ott lábatlankodó gyerekek eldobálták. Egy dobás az épp arra halladó Vojnovits Vászót, Vojnovits Ilia bácsföldvári birtokos fiát úgy arcon találta, hogy agrárszkodást és koponya alapi repedést szenvedett. Az eszméletlen fiút azonnal orvos vette kezelés alá s reménylik, hogy ha komplikáció nem áll be megmenthető lesz.

Pihenő torony óra. Csurogon község nagy áldozatán azon volt, hogy Végre egy pontosan járó toronyóra legyen, mi sikerült is, De pár hét előtt a toronyban karangok ki lettek cserélve, így az órát le kellett szerelni, felszerelés persze külön költséggel jár, előjáróság az egy költségvetést készített egy helybeli kipróbált óramesterrel, ki egyébként is a község órása, költségvetés 260 koronát tesz ki, mint a képviselőtestület elé terjesztettek. Hol azon Salanconli határozat hozatal, hogy nyilvános árlejtésen adassék ki, természetesen, árlejtéseknél törvényes határidők bevárandók. Így az egész község, mely hozzá volt szokva a pontos órához, elvárhat még jó pár hétig, míg ismét az óra ütni fog. Addig még pár százan fogják a vonatot és az ebédet lekésni.

Leghűvösebb július. Az idei július, mint az időstatistikusok kimutatják, olyan hűvös és esős volt, mint amilyen 138 év óta még nem volt. Ez idén a júliusi átlagos hőfok 16C. fok volt. Az előző száz évben csak 1837. közelítette meg, mikor 16.5 fok volt az átlagos hő Celsius szerint. A május hőfoka szokott ilyen lenni. Júliusban az átlag szerint 14 napon keresztül esik az eső és a csapadék öszmagassága nem haladja meg a 70 millimétert. Az idén júliusban 21 napon át esett és a csapadék magassága összesen 170 millimétert tett ki. — Vajon milyen lesz az augusztus, amely ugyancsak hűvösen, esősen mit el eddig, pedig a végén vagyunk.

Ragályos betegségek terjesztésében nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes féregektől alaposan meg akarunk szabadulni, úgy a fővárosban már kipróbált és bevált „Löcherer Cimexin“-t használjuk, mert mindenütt használható, nem piszkít, szaga nincsen és nemcsak a poloskát, de ennek petéit is nyomban elpusztítja. Svábot, ruszlit, hangyát kiirtani, szörmeruhákat moly kár ellen megóvni csakis a „Löcherer Cimexinnel“ lehet. Beszerezhető: Herczog István gyógyszerárban Ujvidéken és a készítőnél „Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.“ 21—30

Közgazdaság.

Munkásházak.

A statisztikai hivatal jelentése szerint átlag negyed millió ház épült egy-egy tavaszi építési szezonban. Ujabb időben ezt a számot jelentékeny fokozata a mezőgazdasági munkásoknak emelt házak száma is. Rövidesen néhány év alatt tizezer munkásház épült az országban, különösen azokban a vármegyékben ahol a belső ingatlanok szerzése nagy nehézségekkel járt.

És épen ezeken a helyeken rettenetes helyzetben voltak azok a szerencsétlenek, akik többmagukkal egy szobában laktak. Rettegve gondolunk azokra az etikai tekintetekre, amelyekre sűrű fátolt kellett borítani az emberiség őrző angyalának. Csak illusztrálására a helyzetnek jegyezzük meg, hogy egy alföldi összeírás szerint egy munkásházban egy helyiségben 63 élő ember lakott, 8 család, aszszony, ember, lány, legény, újszülött és iskolásgyermek egyaránt

Azért nagyjelentőségű és korszakos az a humánus intézkedés, mely a mezőgazdasági munkásoknak saját hajlékot teremt. Es engedje meg a tisztelt helyhatóság, ha csodálkozásunkat fejezzük ki, hogy Szentés, Hódmezővásárhely, Zenta, Püspökladány, Békés, Orosháza és sok más község és város példáját nem követi és nem kezd a munkásházak építésének jelentős feladatához. Hiszen ha már

egyebért nem is kellene ezt tenni, a munkásházak építésére.

Az a munkás, akinek saját hajléka van, nagyon meg fogja gondolni, hogy mostani helyzetét fölcserélje bizonytalan helyzettel. A munkásházak építésével azt a kedvező tapasztalatot tették, hogy akinek ilyen hatósági segítséggel saját hajlékot emeltek, az nem vándorolt ki Amerikába, az már valóban hirdeti a költő szavát: „Itt élned halnod kell.“

Az a nagy közérdek, mely e kérdéshez fűződik, teszi hírlapi kötelességünké, hogy az illetékes helyi tényezők figyelmét felhívjuk erre az ügyre.

A gazdasági munkásházakról szó 1907. évi 46. törvényeik szerint gazdasági munkásházak azokban a községekben, városokban építhetők államsegéllyel, ahol legalább tíz családos munkás folyamodik a községi képviselőtestülethez, hogy tárgyalja a munkásházak mimódum való létesítését.

A törvényszerint a községi képviselőtestületnek a kérelmet okvetlenül tárgyalnia kell és ha a szükség tényleg mutatkozik, ha a kedvező előfeltételek, a háztelkekre alkalmas terület vagy maga veszi kezébe a dolgot, vagy a vármegyéhez teszi át jóindulatu pártfogással a jelentkező munkások kérvényét.

Kedvező helyzet az, ha a községnek van belsősege és ezt méltányos áron adhatja. Bizony sok községben annyi jóindulattal találkozott a munkásnép hogy ahol a községnek épület anyaga volt, vagy téglagyára, az épület-fátéglát is kedvező áron engedte át. Nem tartozik ezzel a község, de ha megteszi, méltányos, szép dolgot cselekszik s csak ott teheti meg, ahol a község anyagi helyzete ezt megengedi s magának is van érdeje, téglagyára.

Hogyan épülhet fel mégis a munkások háza? Úgy, hogy a törvényhozás minden egy bizonyos összeget szavaz meg a földművelésügyi miniszternek arra a célra, hogy ezt a munkásházakra felvett költsön kamatterheinek enyhítésére fordítsa. A törvény lehetővé teszi, hogy a földművelésügyi miniszter legfeljebb száz felévre a törlesztési összeg egy részét, legfeljebb egy harmadát vállalja.

A munkások házai egyuttal 20 évi adómentességet élveznek s ezen idő alatt az állami, megyei, sőt még a községi adó fizetése alól is mentesek.

A kormányzás bölcsesége tulajdonképpen nem más, mint nagy bajokat okos intézkedésekkel elhárítani. Ami városunknak, vidékünknek előbb-utóbb nagy baja lesz a munkáshány. Valahány munkáscsaládot sikerült ember-szeretettel saját hajlékához segíteni, annyi munkáskézszel szerzettünk többet magunknak. Ha kikapcsoljuk azokat a nagy morális, szociális egészségügyi és nemzeti szempontokat, melyek pedig ki sem kapcsolhatók, már a jebes önzés szemüvegén is úgy kell látnunk ezt a dolgot, hogy azt elmulasztani, elhalasztani oktalanság.

CSARNOK.

ESPERANTO.

Irta: zsarolyáni MÁRTON SÁNDOR.

II.

Itt Ujvidéken mily sokan vannak, akik magyarul, németül és szerbül beszélnek — de egyiket sem tudják jól.

Mily sok idő pazaroltatt már el a nyelvtanulásra, amelyet az illetők saját anyanyelvükben való tökéletesedésükre és egyéb hasznat hajtó munkára fordíthattak volna, nem is tekintve a nyelvtanításra fordított költségeket. Míg ellenben ha mindenkinek csak egyetlenegy és egyszerű nyelvet kellene saját anyanyelvén kívül megtanulnia, mily sok idő és munkapazarlás, valamint költség volna megmenthető.

És hála a sorsnak, alapos remény van reá, hogy nemsokára megszabadul az emberek nagy tömege a nyelvtanulástól.

Szászország az uttörő, ahol ma már a népiszkolában meg van engedve az esperanto tanítása és nemsokára kötelezőleg is be lesz hozva.

És ha ez el lesz érve, törekedni fog-e vajjon az esperantó arra, hogy p. o. egyes

nemzeteknél ez legyen a bíróságok, rendőrség szolgálati nyelve?

Nem erre törekszik, de minden művelt államban meg tudja magát értetni az esperanto nyelven értő idegen.

Egyre azonban törekszik az esperanto: arra, hogy a tudományt eredeti, vagy fordított művekkel ismertesse.

Ma Shakespeare műveit, avagy Madách művét 10—20 nyelvre kell lefordítani, jövőben csak esperantora kell a műveket lefordítani s az ily kiadási könyv olcsó lehet, hiszen hozzáférhető a benne levő kincshez az egész emberiség.

Nem kell a középiskolákban a holt nyelvekre annyi s alig egy százaléknyi kivétellel kárba vesztett fáradságot fordítani, mert a klasszikus művek esperanto fordításban mindenkinek hozzáférhető anyagot fognak szolgáltatni.

Mily könnyű lesz tehát az irodalmi jártasság megszerzése, a tudomány fejlesztése, a gyakorlati ismeretek terjesztése és köztudássá válván az esperanto, mily könnyű lesz a kereskedelmi levelezés, stb.

Ezeket az általános előnyöket senki sem vonhatja kétségbe.

Azt lehet talán felvetni, hogy az esperanto megszorítja az államok nyelvi megszilárdítását és azt nemzeti nyelvnek terjeszti. Ez épen nem áll, hanem az ellenkező, mert az esperanto tudása mellett nyert időt anyanyelvünkre fordíthatjuk és nem rontja az anyanyelvet a sok idegenszerűség.

Az igaz, hogy az egész kis nemzetközödékek nyelve elveszhet az esperantozásban, de vajjon nem vesze-e el mással szemben is és már csak mégis helyesebb, ha az illető néptöredék a segéd világnyelvre tér át, mintha egy másikra, amely ismét időt anyanyelvünkre fordíthatjuk és nem rontja az anyanyelvet a sok idegenszerűség.

Nem lehet tagadni, hogy sok ellenzéssel, előítélettel s ebből eredő tartózkodással kell az esperanto nyelvnek még küzdenie. Azonban hogy ezek mily kevésbé alaposak, erre nézve álljanak az egyik esperantoul irt cikkből a következők:

„Olvassuk el a kereszténység keletkezésének, az erkölcs, a bölcsélet és tudomány köréből való különböző nagy eszméknek történetét; olvassuk el továbbá Amerika felfedezésének, a vasutak alkalmazásának, stb. történetét, ez mindig egy és ugyanaz. Es ist eine alte Geschichte, doch bleibt sie immer neu. (Régi történet, mely mindig megújul.)

Kolumbus eszméje, hogy kell lenni Indiába nyugatról vezető utnak, előtünk oly egyszerűnek, oly természetesen látszik, miszerint épenséggel nem akarnók hinni, hogy voltak emberek, akik tudván, hogy a föld gömbölyű, kételkedhettek abban, hogy mindenik országba el lehet jutni, nemcsak keletről, hanem nyugatról is és hogy ebben a ki nem kutatott nyugati irányban előtűnik ismeretlen és érdekes országok is létezhetnek. Amikor olvassuk az ellenvetéseket, amelyeket akkor Kolumbussal szemben tettek, p. o. senki sem utazott még Európából nyugat felé, tehát ez lehetetlen, — hogy Isten megtiltotta ezt, — hogy hajók nem ereszkedhetnek le mélyre, mert visszafelé nem emelkedhetnek fel, stb. stb. — akaratlanul is azt a kérdést intézzük magunkhoz, miként lehetséges, hogy érett emberek ilyen helytelenségeket beszélhettek, amelyek miatt ma még a gyermek is elpirulna. És mégis ebben az időben, az ilyen gyermekek ellenvetések épen igazaknak tekintettek, semmiféle kétség sem férvén hozzájuk, mint az egész képzett világ leg ésszerűbb véleményéhez. Ezért a Kolumbus eszméi gyermekekesség számba vétettek, amelyek épen semmi figyelemre sem érdemesek.

Amidőn tekintettel az emberek előtt a gőznek erejét s használhatóságát, úgy látszott, hogy egyértelműen ember szem tehet ellene semmiféle kifogást. És mindazonáltal mily sok évig tartó küzdelmet, szenvedést és gúnyt kellett elviselni a feltalálónak, és

még akkor is, amidőn már sikerült célt érni, amikor már három teljes évig jártak a mozdonyok s óriási hasznot szereztek, — akkor Európa kontinensén képzett emberek, sőt tudományos társutasok, ahelyett, hogy egyszerűen megnézték volna s meggyőződést szereztek volna róla, mély gondolatmenetű értekezéseket irtak, hogy a mozdonyok készítése gyermekes vállalkozást, mely lehetetlen, hasznavetetlen, stb. stb.

(Folytatjuk.)

ELADÓ egy jókarban levő **ZONGORA.** Bözendorfer Bővebbet a kiadóhivatalban 3—

KÉT ÁPOLÓNÓ kórházi gyakorlattal ajánlkozik betegekhez. **Cím: a kiadóhivatalban.**

GROSSINGER-féle Lili créme a legjobb bőrszépítő és bőrfinomító készítmény. 48-52 **Dr. LEHMANN-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.**

25630—25841. szám. kig. 1913.

Hirdetmény.

Alulírott városi tanács az 1909. évi XL. t.-c. 4. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a folyó erre érvényesített földadó, valamint az I. és II. oszt. kereseti adóaljstrom folyó évi augusztus 24-től augusztus 31-éig a városi tanács adóügyi osztályánál (városháza földsz. 14. ajtó) közszemlére van kitéve és hogy azok, akik a múlt évben már meg voltak adóztatva, a lajstrom közszemlére kitételét követő 15 nap alatt, azok pedig, akik a folyó évben lettek első ízben megadóztatva, az adó aláírását követő 15 nap alatt felebbezéseiket közvetlenül a városi tanács iktatóhivatalában nyújthatják be.

UJVIDÉK sz. kir. város tanácsának 1913 évi augusztus hó 21-én tartott üléséből.

dr. Demetrovits Vladimir s. k. kir. tanácsos, polgármester.

Ingyen ráfizetés nélkül becsereél öreg használt **gramofonlemezeket** ujakra **Wagner „Hangszerkirály”** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. Címre ügyeljen. 29—100

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

ACETELYN felszerelés!

Egy használt, de jókarban levő 25 lángréjű acetelyn készülék teljesen felszerelve, luszterokkal és összes csövekkel együtt olcsón eladó **Vendéglőknek igen ajánlatos. — Cím: 1-3**

SZTEPANOV MILORÁD, TITEL.

Kolera, gyomorhaj, gyomorgöres és étvágytalanság ellen legbiztosabb háziszser a valódi FRIEDLÄNDER-féle

GYÓGY BOROVIČSKA

tiszta borókapárlat.

Kapható kizárólag: **FRIEDLÄNDER GYULA** borovicška főzdéjében **EPERJESÉN.**

Rendelések utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében lesznek elintézve.

Egy postacsomag (három egy literes üveg) ára 7:50 korona. **Csomagoláda ingyen!**

5796/1913. tkv. szám.

Árverési hirdetmény.

A zsabylai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weinfeld Fülöp József ujvidéki cég végrehajtatónak Szevics Zsiván boldogasszonyfalvai lakos végrehajtást szenvedett elleni 124 K tőke és jár. erejéig folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék és a zsabylai kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság területén a boldogasszonyfalvai 535. sz. betében A. II. 1—3. sor 2516., 1517. és 2518. hrszámú 391 □ öl kert a Vinográdi dűlőben nyilvános árverés utján el fog adatni.

Határnapul 1913. évi november hó 13-ik napjának délutáni 2 órája Boldogasszonyfalva községhezához kitézik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a alapján a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kinstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése értelmében adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt ígérétnéke megfelelően 10%-ra kiegészíteni ellenkező esetben ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik, részt nem vehet. Az ingatlanok a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron el nem adatik.

A vevő köteles az árverési vételárát 2 egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Zsabylya, 1913. évi július hó 9-én.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság. **Waisz s. k. Bernauer József s. k. kir. jbiró. kir. telekkönyvvezető.**

A „HUNGARIA” Általános Biztosító Részvénytársaság ujvidéki vezérigynöksége **gyakornokot** nyugdíjjogosultsággal keres. — Ajánlatok magyar és német nyelven a vezérigynökséghez címzendők. 1—1

ROSENBERGER LAJOS

bel- és külföldön elismert zenetanító.

TANIT: hegedűt, cellót, fuvolát, tárogatót, valamint minden vonós és fuvó hangszert. — Külön olcsó hegedű-osztály. 1—3

UJVIDÉK, FLATT-UTCA 12. szám.

52525252 52525252

Ipar és kereskedelmi takarékpénztár :: részvénytársaság Ujvidék. ::

ALAPTŐKE 700.000 K. TARTALÉKTŐKE 130.000 K.

Leszámitol váltókat, törlesztéses és kamatozó jelzálogkölesönöket nyújt ház és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részletfizetésre is.

Betéteket 5 1/2%-os netto kamatozás mellett fogadunk el s felmondás nélkül folyósítunk minden befét összeget. 49-52

25252525 25252525

1491. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróóságnak 1913. Sp. III. 372/2. számú végzése következtében Weinfeld Fülöp József javára 360 K s jár. erejéig 1913. évi július hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 725 K-ra becsült következő ingóságok u. m. wertheim szekrény, butorka laszt kocsni nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1913. évi V. 1364. sz. végzése folytán 360 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi február hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 22 K 64 f biróllag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken Temerini-utca 1. sz. a leendő megtartására 1913. szeptember 12. d. u. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1913. évi aug. hó 26.

Xorrváth, kir. bir. végrehajtó. 47—52

A legdusabb választék mindennemű női és férfi divat s kézműarúciókban, valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

tálalható!

"Sirolin" Roche"

ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen
friss és idült
köhögés, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

2-4

44

MOMIROVITS P.

férfi, női és gyermekruha üzlete
UJVIDÉK, Kossuth Lajos-u. 27.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy *ujjonan átalakított s megnagyobbított* üzletemben állandó nagy készletet tartok *a legújabb divatu elegáns és finom kivitelű* férfi, női és gyermekruhákban.

Különösen felhívom szíves figyelmét *női kosztümök, pongyolák, blousok és aljakra, továbbá igen jutányos áramra és minden tekintetben legfigyelmesebb, szolid kiszolgálásomra.*

Mindennemű tévedés kikerülése végett kérem n. é. vevőimet, hogy címemre ügyelni sziveskedjenek, mert nem a régi helyiségben vagyok, hanem üzletem a Stefanovits L. és fia féle házban, Kossuth Lajos-u. 27. sz. a. van.

38-52

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy szabásom a valódi angolszabászatot — az összes sportruhák és brechessnadrágok szabását is — elsajátítva, Londonból megérkezett, ennek folytán abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is minden tekintetben megfelelhettek. Kiváló tisztelettel

2-2 Farkas Mór férfiszabó.

GROSZ
és
KRAUSZ
butor és szőnyeg
nagyáruháza
UJVIDÉK.

Telefon 24.
47-52

Szent István-utcai házamban egy nagy utcai lakás november 1-re kiadó.

Niedermayer Gyula

2-2

felsőkeresk. isk. igazgató.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Deák Imre és Gyártás M.

UJVIDÉK,
Ferenc József-tér 1.
I. emelet, 1. lépcső
(Kron-féle nagyáruház.)

Rendelés:
d. e. 8-tól d. u. 6-ig.
TELEFONSZÁM 112.
Vidékiek soron kívül!
Tanuló felvétetik!

5-23

Gépkezelő

azonnali belépésre kerestetik

REICH és LEBHERZ
kocsigyárában Ujvidéken.

3-3

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII., Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szélesebb körű előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.).
 - 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító.
 - 1 „ francia szappan (bármely illatban).
 - 1 üveg francia parfum
 - 1 „ brillantin
 - 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír.
 - 1 csomag dr. Heider-féle fogpor.
 - 1 drb. francia fogkefe (esontnyállal)
 - 1 csomag amerikai Shampoon hajmosópor.
 - 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz.
 - 1 drb. szekrény- és ruhaillat. (franc. Sachet-lap).
- Összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta. eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében v. utánvét mellett, minek költsége 84 fill. vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 K 50 f vételárhoz 72 f esatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. — Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnkötet kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

27-70

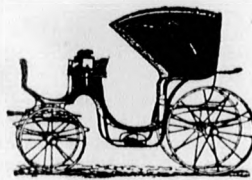
A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

44-52

Telefon 134.

A megvásárolt ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkók, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

12-52

* Férfi-, női- és gyermek- ... divatáruház ... *

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék mindenféle legújabb divat szerint készült férfi, női és gyermekruhákban és konfekciókban.

38-52

Szabott ár!

Szabott ár!

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti és perselybetétek után netto 5 $\frac{1}{2}$ % kamatot fizet.

46-